

Grad er fremkommet Begæring og ogsaa fra andre Byer i Landet. Det viser sig altsaa, at det ikke er nogen særlig københavnsk Foranstaltning, men en Foranstaltning, der finder Anerkendelse og Tilslutning rundt omkring fra; ja selv fra mindre Byer har der været Begæring fremme, som f. Eks. fra Kalundborg og Holbæk, ja endogsaa fra den lille By Sorø. Jeg tror derfor, at det er betimeligt at komme frem med Forslag om at faa Midler til Fortsættelse af disse Foranstaltninger. Jeg er paa flere Punkter enig med den sidste ærede Taler, og da navnlig deri, at ogsaa jeg vilde have ønsket, at Lovforslaget havde givet en Bestemmelse om et bestemt Beløb, der blev stillet til Regeringens Raadighed til dette Formaals Fremme. Ligeledes er jeg enig i at anbefale til den ærede Finansminister at have et vaagent Øje med, at den sidste Sætning i § 1, 1ste Membrum, sker Fyldest, nemlig at Overskuddet kommer til Fordel for Foreningens Formaal og ikke i enkelte Mænds Lommer. Det er sikkert en Betingelse for, at denne Foranstaltning vedblivende kan have Samfundets Interesse og Støtte. Der er, som jeg sagde, ingen Tvivl om, at det har været til overordentlig Nytte for den arbejdende Klasse, at de have kunnet faa billige Laan til Opførelse af Boliger, idet jeg ogsaa deri er enig med den ærede sidste Taler, at det navnlig ere de uheldigt stillede Familier, der trænge til saadanne, nemlig dem, der have mange Børn. Det er dem, der have mest ondt ved at skaffe sig en brugelig og forsvarlig Bolig i de store Byer. De have mest Trang til at rykke ud med deres mange Børn, og naar de ere i Stand til at gøre deres for at skaffe en saadan Bolig, er der ingen Tvivl om, at det er en stor Velsignelse for den opvoksende Slægt, at den kommer til at leve under gunstige Boligforhold. Man maa imidlertid ikke være blind for, at det ikke er den mest trængende Del af Samfundet, der kommer til at nyde godt af dette. Det er en Nødvendighed, at de øje noget for at kunne tilgodegøre sig det Gode, som her bydes. I saa Henseende er det muligt, at man snarere kunde komme den daarligst stillede Del af Samfundet til Hjælp, hvis man selv havde opført Arbejderboliger. Imidlertid skal jeg ikke komme ind herpaa, thi jeg ser godt, at det ikke lader sig gøre i behørigt Omfang af Kommunerne og maaske mindst af de største Kommuner. Jeg erkender, at der er neppe andet for den store Hovedstad at gøre end paa en eller anden Maade, eller paa flere

Maader, at yde Medvirkning til, at der kan paa det Grundlag, hvorpaa vi have staaet i mange Aar, ydes Støtte til, at Arbejderne faa gode Boliger.

Jeg vil blot berøre en enkelt Vrangside ved denne Foranstaltning — denne Foranstaltning har, som andre menneskelige Foranstaltninger, ogsaa sine Skyggesider — og det er den, at det ikke er heldigt at lade de smaa Landkommuner, der ligge ved de store Byer, faa den Invasion af mindre bemidlede, som de faa undertiden ganske pludseligt derved, at der bliver opført en saakaldt Hundredemandsforenings Boliger i den lille Kommune. Rødovre, Hvidovre, Gladsaxe, Herløv, disse Kommuner, der ligge umiddelbart op ad Københavns ny Grænse, kunne blive ret uheldigt stillede, hvis det tager større Omfang med Opførelsen af Arbejderboliger i disse smaa Kommuner. Vi kunne nemlig ikke skjule for os selv, at om ikke disse Beboere — det haaber jeg ikke, de nogen Sinde skulle — falde Fattigvæsenet til Byrde, ville de dog let foraarsage Kommunen Udgifter til Opførelse af Skolelokaler, til Forøgelse af Lærerpersonalet og adskilligt andet og ikke mindst til den Alderdomsforsørgelse, som en stor Mængde af disse Beboere efterhaanden ville komme til at nyde. Jeg gør opmærksom derpaa, ikke fordi jeg vil betragte det som ønskeligt, at man vilde anse en saadan Betænkelse som tilstrækkelig stærk til at modsætte sig Lovforslaget. Forslaget er i og for sig saa godt, saa det bør man ikke paa nogen Maade modsætte sig, det vil jeg i alt Fald ikke, men jeg gør opmærksom paa, at der ligger en Vanskelighed der, som maaske kan vise sig. Jeg vil ikke sige, at den i nogen væsentlig Grad er til Stede endnu, men den kan komme til Stede paa en saadan Maade, at det bliver Lovgivningsmagtens Sag at søge at raade Bod derpaa. I øvrigt anbefaler jeg Forslaget paa det varmeste til det høje Tings Velvillie.

Finansministeren (Hage): Det ærede Medlem for Københavns 11te Valgkreds (Sigvald Olsen) ønsker, at der i Loven skulde genoptages en Bestemmelse, som fandtes i de tidligere Love af 1887 og 1898, og som gaar ud paa, at der til Kommuner kan gives Laan til Ombygning af overbebyggede og usunde Bydele i København og Købstæderne. Jeg skulde huske meget fejl, om ikke Oprindelsen til denne Bestemmelse i de tidligere Love var den, at der paa det Tidspunkt, da jeg første